

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Ba-midbar

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

דג

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9964

אובל דבר מאומה הדבר אשר ישים אלהים
 רביעי בפי ארתו אנדר: לט וילך בלעם עם-
 ששי בלק ויבאו קרנת הצורת: מ ויובח בלק
 במר וצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו:
 מא ויהי בבקר ויקח בלק את-בלעם
 ויעלהו במות בעל ונרא משם קצה העם:
כג א ויאמר בלעם אל-בלק בנה-לי בנה
 שבעה מזבחת וחקן לי בזה שבעה פרים
 ושבעה אילים: (ב) ויעש בלק כאשר דבר
 בלעם ויעל בלק ובלעם פר ואיל במזבח:
 ג ויאמר בלעם לבלק התניב על-עלתך
 ואלכה אולי ימרה יהוה לקראתי ודבר מה-
 יראני והגדתי לך וילך שפי: ד ויקר אהים
 אל-בלעם ויאמר אליו את-שבעת המזבחת
 ערכתי ואעל פר ואיל במזבח: ו ה' וישם
 יהוה דבר בפי בלעם ויאמר שוב אל-בלק
 וכה תדבר: ו וישב אליו והנה נצב על-
 עלתו הוא וכל-שרי מואב: ז וישא משל
 ויאמר מן-אדם נהני בלק מלך-מואב
 מהררי-קדם לכה אדה-לי ועקב ולכה ועמה
 ישראל: ח מדה אקב לא קבה אל ומרה
 אועם לא ועם יהנה: ט כי-מראש צרים
 אראנו

אתיתי לנתך בען המיכל יבילנא למללא
 מדעם פתגמא די שוי יי בפומי ירניה
 אמליל: לט ואול בלעם עם-בלק ואצלה
 לקרית מחוזיה: מ ונפיש בלק תורין ואצן
 ושדר לבלעם ולרברביא דעמיה: מא ויהוה
 בצפרא ודבר בלק ית-בלעם ואסקיה לרמת
 פחלתיה וחזא מתמן קצרת מן-עמא:
 א ואמר בלעם לבלק בנה-לי הקא שבעא
 מדבחין ואתקין לי הקא שבעא תורין ושבעא
 דברין: ב ועבד בלק במא דמליל בלעם
 ואסיק בלק ובלעם תור ודבר על-בד-
 מדבחא: ג ואמר בלעם לבלק אתעתד
 על-עלתך ואיהך מאים וערע מימר-מן-
 קדס-יי לקדמותי ופתגמא די חזוני ואחזני לך
 ואול יחיד: ד וערע מימר-מן-קדס-יי
 לבלעם ואמר קדמותי ית-שבעא מדבחין
 סדרית ואסיקית תור ודבר על-בד-מדבחא:
 ה וישוי יי פתגמא בפומא דבלעם ואמר
 טוב לבלק ובדין תמליל: ו ותב לנתיה
 והא מעמד על-עלתיה הוא וקד-ברב-
 מואב: ז ונטל מתליה ואמר מן-אדם
 דברני בלק מלקא דמואב מסורי מדינתא
 איתא לוט-לי ועקב ואיתא תריד-לי ישראל:
 ח מה אלוטיה דלא לטייה אד-ומה אתרכיה דלא תרכי יי: ט ארי-מריש

מוריא

דשיי
 עיר מואב (שם) אלטרומולין של עיר הסוכה של לומר רחב נוס חלו מקקזים ליעקב: (לט) קרית חוצות עיר מללה
 שוקים חגים וטף כחילותיה לומר רחב רחם של יעקב חלו: (מ) בקרוצאן (שם) דבר מועט סקח אחד בלבד:
 (מא) במות בעל פתגמו לריות דחלית סס ע"א: (ג) אלויקרה ה' לקראתי אינו דליל לומר עמי פיוס: וילך
 שפי כתר גוסות דבלעם סופי וסקט סוף עיוו חלל סיקה: (ד) ויקר למין ערתי לשון נלתי לשון מוסלת קרי כלומר כיוון
 וכסיון ולא היה נגלה חליו כיוס חלל ססכיל לומר חסותן של ישראל: את שכעת המזבחות שבעה מזבחות ערסתי לון כתיב כחן חלל
 חת

אראנו ומנבעות אשורנו הרעם לכרר ישכן
 ובנוים לא יתחשב : י מי מנה עפר יעקב
 ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות
 ישראלים ותהי אחריתי במהרה : יא ויאמר
 בלק אל בלעם מה עשית לי לקב איבי
 לקחתיך והנה ברכת בך : יב ויען ויאמר
 הלא את אשר ישים יהנה בפני אתו אשמר
 חמישי לך בך : יג ויאמר אליו בלק דרנא אתי
 אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס
 קצתו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם
 יד ויקחהו שדה צפים אל ראש הפסגה
 ניבן שבעה מזבחת ויעל פה נאיל במזבח :
 טו ויאמר אל בלק התעצב בה על עלתך
 זאנכי אקרה כה : טז ויקר יהוה אל בלעם
 וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה
 תדבר : יז ונבא אליו והנו נצב על עלתו
 ושרי מואב אתו ויאמר לו בלק מה דבר
 יהוה

טורניא חזיתיה ומרמחא סכיתיה האצמא
 בלחודיהון וערתידין דיהסנון עלמא
 ובעממא לא יתדנון גמרא : י מן יכול
 לממני דערקיא דבית יעקב דאמיר עליהון
 וסנון בעפרא דארעא אורחא דארבע
 משרתא דישראל תמורת נפשי מותא
 דקשטוהי ויהי סופי כותהון : יא ויאמר
 בלק לבלעם מה עבדת לי למילט סנאי
 דברתיך והא ברקא מברכת להון :
 יב ואתיב ויאמר הלא ית דישיי יי בפומי
 יתיה אישר למלא : יג ויאמר ליה בלק
 איתא כען עמי לאתר אחרן דתחזיגיה
 מתמן לחוד קצתיה תחזי וכוליה לא תחזי
 ותלושיה לי מתמן : יד ודבריה לחקל
 סכותא לריש קמתא ונבא שבעא מדבחין
 ואסיק תור ודבר על כר מדבחא :
 טו ויאמר לבלק אתעתד הקא על עלתך
 ונבא אתמשי עד בא : טז וערע מימר
 מן קרס יי לבלעם ושוי פתנמא בפומיה ויאמר תוב
 לורת בלק וכהן תמליל : יז
 נאתא לנתיה והוא מעמד על עלנתיה ודברבי מואב
 עמיה ויאמר ליה בלק מה מלילי :

מן קרס יי לבלעם ושוי פתנמא בפומיה ויאמר תוב לורת בלק וכהן תמליל : יז
 נאתא לנתיה והוא מעמד על עלנתיה ודברבי מואב עמיה ויאמר ליה בלק מה מלילי :

ונשל

דשיי
 על די אכות ואתהות : הן עם לבדר ישכון : הוא חזר וכו' מ' חכותיו לשכון כדד בתרגומו : ובנוים לא יתחשב - כתרומתו לא יחזר
 בעין כלה עם אחר החמות שחמר (ירמיה ל) כי אעשה כלה בכל הנוים וכו' איך כחמין עם השאר - ד"א כשן שחמין חין אומה שחמה
 עמיהם שחמין (דברים לב) ה' כדד יתנו וכו' החיות כסוה : הס' חולבין עם כל אחר ואחר ואין עולה להם תן כחמין וכו' בנוים לא יתחשב :
 (ז) מי מנה עפר יעקב וכו' - כתרומתו דעקדיא דבית יעקב וכו' מ' חכותיו לשכון כדד בתרגומו : ד"א עפר יעקב חין שכון
 כמלות שם מקיימין בעפר (דברים כב) לא תחוש כסור וכו' חמין - ד"א עפר יעקב חין שכון
 ומספר את רבע ישראל - דכיעותיהון זרע היולא תן התמשי שלסס : המוח נפש מות ישראלים - חסיהם : (ג) וקבנו לי
 לזקמתי קללתי לי (ד) שדה צופים - מקום טוב היה שם סביבה עומד למורא חס יכא סיל על הניר : ראש הפסגה
 עלעם לא היה קומם כנלק ראש בלק שנית דה פרנס להפרן כשראל חסס שסס מת משה כסור שסס תחול עליהם קללה וכו' דה פרנסה של
 רוחה : (טו) אקרה כה : זאת סקכ"ס : אקרה - לשון חתעל (ט) : וישם ה' דבר בפיו - זמם היה האיש
 קולות ומה חסר המקרא בחזרו וכו' אל בלק וכו' מדבר אל כשהיה שומע שחייט כרפה לקבל אתי מה אני שומר חבל כחך לצירונתן לא הקבלה
 דסן וכה כפיו כאלהם חוקים כסוה כחכה להוליכה אל אשר ירצה ח"ל על מרתך שוכח אל בלק : (יז) ושרי מואב אתו - זלעזל הוא
 לוועד וכל שרי מואב כיון שראו שחין כו' תקוה כלכלסס תקנתם וללא גשירו פלס אקנתם : בהדפדה - (כמ"ר) לשון לחוק הוא זה כלומר

דמחילין לטוורבא וכוונת אימתהון דמחילין לגלימא
 הא עמא בלחודיהון עתידו למיתפן עלמא מטור
 דקנימוסי אומיא לא מדברין : ויהוה פנו דחמא
 בלעם חייבא דבית ישראל הוון גורין עירבלהוון וטקרו
 בעשבת דמדברא אמר מן יכיל למקמי זכותא חסימא
 האלון וסכסס עובדא טבוא דעם ודא מן ארבעמי
 משירייתא דישראל אמר בלעם בשיעא אין קטלון ימי
 ביה וישראל פסיפא פבר מבשרא דבית לי חילק לעלמא
 דאמי ברם אין פניקא מותא דקשיטין לנאי דמיה סופא
 קושניא דברוון : יא ואמר בלק בלעם מר עבדת
 לי למלוט פניא דברמין ויהא ברקא מדברת להון :

דמחילין לטוורבא אכרובא יתהוה דעקב וכוונת ארבעמי
 אכרובא דמחילין בגלימא שירי רבקה דחל ולצור הא
 עמא דאענו לבלחודיהון שרין וקנימוסי עממיא לא
 מתערבין :
 קו יוכלי למקמי עולימיהון דבית יעקב דאזנאמר עליוהון
 די דהון פנו בכוכמי שמיא אפר בלעם בשיעא דמחיל
 דביתיה אין קטרוין הוון וישראל ימיה דתברא מבשר
 הוא בלעם דלית ליה חילק לעלמא דאמי ברם אין מוית
 הוא בלעם מותנין קשיטין אלנוי פרוני אחרונה כנערא
 די דהון :

יב ואמרי וואמר תלא ית טאן דישניו : כפוקי יתיה אנטר למללא : יג ואמר ליה בלק איתא דרוז עמי לאתר
 חובו דתתמשיה סמפון לחוד משירייתא דמתלבך בקצתיה חכמי נבלהוון משירייתו לירת אפשיך דתחמי ותלוטיה לי
 סמפון : יד ובכריה לחתל סכוכא לריש דמתא וקנא שוכנא אגורין נאסיק חור ודבר על כל אגריא :
 טו ואמר בלק אהעמד קבא ער עלתך ואמא
 אהאב ער וקא : טז ואבט מימר מן קדם : כבלעם
 דשני פתקא כפימיה ואמר חוב לנת בלק והיכרין סמליל :
 יז ואמא לתמיה וקא בעמד על עלכיה וברבבי מואב עמיה ואמר ליה בלק מר מליל :
 זגטל

באר רחובות דקדוקי רש"י

(ה) דש"י מודיען כזה דכונת וקבנו הוא שורש קבב והכ"ן היא תמורת אות הכפל כמו כונת חסדי' כי לא חמנו כאלו כתיב
 לא תמונו אף בלן כאלו כתיב וקבנו (פלק איהם עיינט וועגן) :
 (ט) דש"י מודיען כזה דגזש טען ק"ק מורה חסרון ג"ו סימן למען כפעל ודוקא אותה למען כפעל בדומה ללשון התפעל
 כסיימו פעולת עמנו (אקרה' אף ווער מין זעלבסט פיען) :
 משום

רשבי"ם

לא זעם אותם הק"ם זלמה אינו חפץ לקבלם מהרי קרל זלמירי עמוד עכאזי חבי רוחא חותם ומרשש הנכונה חבי רוחא כי לכדס הס ויאץ
 שאר אומות דתפסין ועצורבין עשהס גסיס כהס כמיס קטניס שאין להס מנין כי לא נאמו כי אס מנין עשרים סכה ויועל בהמלאו יותר ויותר :
 (י) כי מי מנה עפר יעקב לכך אינו חפץ לקבלם - כדכתיב כנימוח ואני לא אסוס על גימיה העיר כדולה אשר יש בה כרבה משמים עשרה
 דכח ארס אשר לא ידע בין יעצו לשמאלו פסג דוליס סטאו קטניס מה סטאו : רכע ישראל - ורע ישראל לפי פ"ה הרביעה מנר האדם :

מכלל יופי

<p>(רבע) - שם לחלק מחלק הארבעה : (יג) (ד) בא אחי - ירשנו ילך והוא אתר משלישה מקובות שנכתב לשון הליכה ברא הא עלפי המסרה : (קכג) לי - מלה זרה ורבי יהודה כתב שירשו קבואץ זה נכון אחר שלא מצאנו השרש ויותר נכון שתהיה הגון נוספתאן שתהיה הגון בספר</p>	<p>יעטו ויכו עמיד הם לכנס זרע יעקב כמול כים אשר לא ימד ולא יספר הוא דעת אכקלום - גס כנון הוא גייה כמו חרמי ורבעי זרית מן לרבעה אונה והטעם זרע ישראל - ואמר תמות כפטי מות ירשים ויחי לחיותי כמוהו להורות שיש להס חרית ותקוה כפזית אשר פמות לכות למי כעולם הסל כפזית ירשים כשקירפ</p>	<p>יתחב כגויס ולתרה עלנד כהפליג להורות שאין יסס סך ישראל וכן אר האומות - ול"ת סא עיול כלמדיאון עתידין דייסוק עלמא ובעתידא לא יתדען גמירל :</p> <p>דאיה שהוא מקור דאיו שם סמוך אל חכע ועוד ראיה כי הוא קאי יי אלו היה סמוך היה פתח אף על פי שיצאו מעשיים קמי ציט סמוכיסאס כן הנכון בו שר יה שם במקום סקור כמו ולמסע את המצבות :</p>
--	--	---

יהוה: יח וישא משלו ויאמר קום בלק
 ושמע האזנה עדי בנו צפור: יט לא איש
 אל ויכזב ובן אדם ויתנחם שהוא אמר ולא
 יעשה ודבר ולא יקימה: כ הנה ברך
 לקחתיו וברך ולא אשיבנה: כא לא הביט
 און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה
 אלהיו עמו ותרועת מלך בו: כב אל
 מוציאם

יח ונטל מחליה ואמר קום בלק ושמע אצית
 למימרי בר צפור: יט לא אמילי בני אישא
 מימר אלהא בני אנשא אמרין ומכדבין
 ואף לא יעובדי בני בשרא דאטור נורין
 למעבד ותיבין ומחמלכין דהוא אמר ועבד
 וכל מימרויה מתקום: כ הא ברבן קבילית
 ואברכיניה לישראל ולא אתיב ברבתי
 מניה: כא אסתכלית לית פלתי גדוליך

בדבית יעקב ואף לא עבדי ליאות שקר בישראל מימרא דני אלהיון בסעדהון
 ושכינת מלכהון בינהון: כב אלהא דאפיקנון ממצרים תוקפא ורומא דליה:

אלי רשיי
 אינך ברשותך: (יח) קום בלק. כיון שראהו מנחם בו כתוכו לנערו עמוד על חגלי אינך דשא. לישכ ואני. שמוח אליך בשליחותו של
 מקום: כג צפור. לשון מקרא הוא זה כמו (תהלים קו) חיתניער (שם עט) לחיתו ארץ (שם קיד) למעיני מים.
 (יט) לא איש וגו'. כבר נשבע להם להביאם ולזהרדם ארץ שבעה חומות ואתה סבור להמיתם כמדבר: ההוא אמר ונוכח.
 בלחן תיזה ותרגומותי כיון ומתמלכין חזורים וממלכין לחזור בהם: (פ) הנה ברך לקחתי. אתה שואל מה זה דבר ה' קבלתי ממנו
 לברך אותם: (י) (ס) אברך כמו לברך יי. וברך לא אשיבנה. הוא ברך אותם ואני לא אשיב את ברכתו: וברך. כמו
 וברך וכן היא גזרת רי"ש כמו (תהלים עד) אויב חרף כמו חרף וכן (שם י) וכאז ברך המהלל ומברך את הגוול וחומרים אל תירא כי לא
 תענש שלום יהיה לך מרגו הוא להקט"ה ואין לומר ברך סס דבר שאם כן היה נקוד כפתח קטן (ר"ל סגול תסת רי"ש) ונעמו למעלה אכל
 לפי שהוא לשון פעל היא נקוד קמץ קטן וטעמו למטה (יא): (כא) לא הביט און ביעקב וגו'. כתרומו. ד"א אחרי פשוטו
 הוא נדרש מדרש נאה: לא הביט. הקט"ה און שביעקס כשהן עוכרין על דבריו אינו מדקדק אחרים להבחין כלניות שלהם ובעמלן שהם
 עוכרים על דתו: עמל. לשון עבירה כמו (שם) הרה עמל (שם י) כי אתה עמל וכעם תטי לפי שהעברה היא עמל לפני
 המוקם: (כ) ה' אלהיו עמו. אפילו מכעיסין וממרון לפניו אינו מתוקן: ותרועת מלך בו. לשון חבה וריעות כמו
 (שמואל ב טו) רעה וד אוהב דוד (שופטים טו) ויתנה לארבעה ויגם תרגם אונקלוס ושכינת מלכהון בינהון (יג): (כב) א
 מוציאם ממצרים. אתה אמר הנה עם יאל תפטרם לא ינא מעמנו אלא האלהים הוציאם: כתועפת ראם לו. כתוקף רוס וגובה של
 וכן (איוב כב) וכסף תועפות לשון מעשה המה ואומר איש שהוא לשון עוף יעופף המעופף ברום וגובה ותוקף רכ הוא זה (יד):
 והועפות

באר רחובות דקדוקי רשיי

(י"ד) משום דמלת ברך תשמש לשני ענינים לשון זון ולשון תוקר וכתבו המדקקים היכא דלא יתכן לשמש ללשון זון
 כמו הכא דמשמעני תשופת כלעם אז הוצרכו להוסיף אות הל"ד ויהיה לשון תוקר וזה שמדויק רש"י
 והוסיף מולת ברך הלמד אתה שואלני מה דיבר ה' קבלתי ממנו לברך אותם (לו בעגסין) ועיין בד"ה שאחריו כי שיכס להדי:
 (יא) בתבו המדקקים כי יש לשון אחד נקרא פצל הדגש ופוטנו תמיד דגש תוך אות אמצעית מן השורש להורות חזק הפעולה
 כמנוחה שלימה כה פקד
 השורש אחת מן אותיות א"ח"ה ע"ר שאין מקבלות דגש אז תגטרף הדגש אל החיריק שתחת האות שלפניה ונגשה
 משניה צירי וזה שכתב רש"י וברך רצה לומר בצירי תחת הכ"ת הוא כמו וברך כאלו כתב הכ"ת בחיריק ודגש תוך הרי"ש וזה
 שכתב וכן הוא גזרות ריש רצה לומר כי כן דין הרי"ש שאינה מקבלת דגש ליתרף דגש אל החיריק שתחת הסית ונגשה משניה צירי ועל
 דרך זה אויב חרף במקום חרף וכוננו חרף במקום ברך ויהיה כן ביאור הפסוק הנה חרף לקחתי (איך האב גמנון לו כעגסין) וברך
 (אויב ער האט גכעמט) ולא אשיבנו (אך קאן) ניט ויזר קעבין) ומה שכתב עוד ואין לומר
 וברך סס דבר הוא וכולי כזה תקשה את עצמו דלמה לעולם מלת וברך סס דבר הוא ולאי לשון פצל עבר והצירי שתחת הכ"ת לאו לתשום
 צירוף הדגש אלא דיכס כך בהנחה הראשונה והיינו לעיני דין סס דבר ברך על חשק הל"ל
 וכו' משום דקיימא לן השם דבר אות השנייה בסגול וטעמו שקורין טראכף למעלה היינו קודם נקודה אחרונה ולא כן
 חלו

יח ונטל מחל נבוחיה ואמר קרם פלק ושמע אציר
 מילי בריה דצפור : יט לא קמילי בר נש מימר
 אלקה חי וקיים רבון כל עלמאי : זכר נש אפר ומסרב
 ואורף לא דמשו עובדו לעובדי בני בישא דמחמלקין
 ומייבין ממה דגורין ברם רבון כל עלמאי : יא אפר לאסגא
 זה עמא הדין הי כוכבי שמאי ולא חסנוהו יח ארע
 כנענאי האפשר דאמר ולא יעבר ומה דמיליל האפשר
 דלא יקיימנה : כ הא ברקתא קבילית מן פים
 מימר קודשא לא אמינע סדר ברקתהון מנהון :
 כא אפר בלעם בשיעא לית אגא מספבל פלחי
 מעוומא בדבית יעקב ולא מתקיימין עבדי ליערת שקר
 בדבית ישראל מימר ביי אלקהון בסעדהון ויבכות מלקא
 משיחא מנבא בגיהון : כב אלקה דיפרק ואפיק
 גהרון פריקין מן ארשא דמציבום תקפא ורוממוהיא
 הושבחה

לא קמימר בני אנשא הורת מימריה דאלהא תימא ולא
 בעובדיהון דבני אנשא עובדו דאלהא בני אנשא
 אפרין ולא עבדו גורין ולא מקיימין ותורין וכפרין
 במליהון ברם אלקה אפר ועבר גור ומקיימין ומרתוהי
 מיימין עד לעלם :

הא למכרכא אדבבית ומכרך אגא ית ישראל וקרבו לית
 אגא מינע מנהון :

לית אגא חמי פלחי שקר ולא פלחי פולחן נוכרי כגו
 שבטיא דבני ישראל מימריה ביי הוי עמהון ויבכות מן
 אפר פלחיהון מנין עליהון :

אלקא די פרק ואפיק יתהון פריקין ממציבום תקפא
 ותושבחה ורוממוהיא דידיה היא ו
 ארום

באר רחובות דקרוקי רש"י

אלו הוה וברך מס דער הוי למכתב הר"ש כסנו ולעמנו קודם חרונה היינו קודם הר"ש כ"ה ר"י
 וטעמו לאטה אחר נקודה חרונה אחר הר"ש על כרחיך לשון פעל עבר הוה וברך
 שתחת הכ"ה לתשלום הדגש כמזכר ליעל :

(יב) דהא כודחי אין לפרש מלת עמל מענין עבודה ומש (כל"ח חין ארכיט) וכי שכת הוא זה דמשכת כלעיש שלא מלא המקום
 כ"ה עמל בישאל והלא בטילה מביה לדי שעמוס חלא דחי ענין עבירה הוה וכדי שלא תקשה לכתוב לשון עבירה כהדיא
 לכן מסיים רש"י לפי שהעבירה היא עמל לפני המקום לכן נקרא העבירה עמל :

(יג) דהא כודחי חיאפשר לפרש מלת והרוערת כמשמעו מענין חנוניות וכי חנוניות היו כיד כל אחד ואחד והלא לא היו חנוניות
 כי אם כיד הלויים לכן קחור רש"י שהוא ענין חיבה ורעות (כל"ח גועלחפט) ושפיר היה שכת שהיה מורה שכינתו עם כל אחד ואחד :

(יד) דערה ראשונה היא דעת החונקלים ונוסס דחין הדין להטייל ולהדמות כבוד המקום כ"ה לענין ראם (כל"ח ויוול טיחר) לכן
 תירגס תקפא ורועיה דיליה ורמונו לומר החלף במלת ראם תתחלף כו"ו וכאילו כתיב כתועפות רום לו וכאילו העסוק
 חליביה

רשבים

(יט) לא איש ה' אינו איש לחזור מברכתו כשעה מועטת כוונתו להי' לא פשיעו אחר הדרכה שברכת אבות היום : ויחזרהו חין
 יוכח לחזור כוכחם : ויתחם כתימיה והאין יתחם ולא יעשה כתימיה : (כ) הנה בריך לקחתי הנה לקחתי לברך אותם היום
 (כז לברכה) והוא בריך אותם כזר וזאתה הברכה לא אישכס : וכך לשעבר : כמו חרף עושהו : (כח) לא הביט און ביעקב
 אינו רונה לעונתן אשילו כשהן חוטאין : כדכתיב וירא און ולא יתבונן : לא הביט אינו רונה להביט : ותרועת מלך ריעות : כנו איש
 רשם

מכלל יופי

במקום אות הכפל כמו בשמירת מצות תורת ה' : מענין גדול כלום שפירושו פיו בענין אל כלום האזינה לו .
 ופעילן יקראו בדברים כן ואפשר ופ"א בשרש עד
 מהם משרש אחד : (כ) הנה בריך לקחתי :
 כלומר לברך אותם וי"א
 שהוא שם : (וכך ולא אשיכבה) . פועל עבר כי פירושו
 וברך הש"י אותם ולא אשיב הרכה מהם :
 (כז) (כחועפת) . ענין חוזק : (גחש) . שם בן
 שש נקודות ונפתח כלו פתח גדול מפני העין שהיא
 גרונית :

כעה

מוציאם ממצרים בתועפת ראם לו: כג כי
לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל בעת
יאמר ליעקב ולישראל מה הפעל אל:
כד הן גם כלביא יקום וכארי יתנשא לא
ישכב עד יאכל טרף ודם הקלים ישתה:
כה ויאמר בלק אל בלעם נכ-קב לא
תקבנו גם בדרך לא תברכנו: כו ויען בלעם
ויאמר אל בלק הלא דברתי אליך לאמר כל
אשר ידבר יהוה אתו אעשה: כז ויאמר
בלק אל בלעם לכה נא אקחך אל מקום
אחר אולי יישר בעיני האלהים וקבתו לי
מיסם: כח ויקח בלק את בלעם ראש
הסעור הנשקף על פני השימון: כט ויאמר
בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחת
והבן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים:
ד ויעש בלק כאשר אמר בלעם ויעל פד
כד ואל במזבח: א וירא בלעם כי טוב
בעיני

כג ארי לא נחש וא-צבן דויטב לדבית
יעקב ואף לא קסמא רען ברבות בירת-
ישראל בעידן יתאמר ליעקב ולישראל מה
עבר אלהא: כד הא צמא בליתא שרי
וכאריא יתנשא לא ושרי בארעיה עד-
דיקשול קשול ונגסי עממא וירת:
כה ויאמר בלק לבלעם אף מילט לא
תלושינון אף-בדכא לא תברכינון:
כו ואחייב בלעם ויאמר לבלק הלא מלילית
עמד למימר כל דיימליל וי נחיה אעביד:
כז ויאמר בלק לבלעם איתא כען אידבריך
לאמר אנחנן מאים יהי-בענא מן-קדם-
וי ותלושיה לי מתמן: כח ודבר בלק יתי
בלעם ריש רמתא דמסתכיא עד-אפי
בית-שימון: כט ויאמר בלעם לבלק
בנה לי הבה שבעה מדבחינן ואתקין לי הבה
שבעה תורין ושבעה דכרין: ל ועבר
בלק במה דאמר בלעם ואסיק תור ודבר
על-בלימזבח: א והוא בלעם ארי תקין קדם וי
לבדכא ית-ישראל ולא-הליד בזמן
בזמן

דש"י

דהוציאת ראם - עיפית גובה - ד"א תועפת ראם תוקף רחמים (גטין כח) ואמרו רבותינו אלו השדים: (כג) כילא נחש
ביעקב - כי רחמים הם לכרכה שאין בהם מנחמים וקוסמים: כעת יאמר ליעקב וגו' - עד עתיד להיות עת כעת כזאת אשר תגלה
יתבטן לעין כל - סתיוסכין לפניו ולעודים תורה עפיו ומחולתן לפנים ממלאכי השרת והם ישאלו להם מה פעל אל וזהו שאמר (ישעיה ל)
וכו יעיד רוחות את מוריד - ד"א יאמר ליעקב חיי לטון עתיד אל לטון הוה חייך לריכין לתנחם וקוסם כי בכל עת שחידך להאמר ליעקב
ולישראל מה הפעל אל ומה גזרותיו כחורם חייך מנחמים וקוסמים אל נמסר להם על פי כחיהם עם היא גזרת הקוסם או חורם
יתנוים ונחיהם להם ואנקלות לא תרגם כו: (כד) הן עבם כלביא יקום וגומר - כשין עומדין משנתן סמיות הן עומדין כלכית
וכארי לתטוף את האלות ללבוש עלית לקרחת את שוע ולכית תכילין לא וישכב - כלילה על מטתו עד שהיא אוכל ומחבל כל מויק
לכא לשימו כינר קורחת שוע על מטתו ומסקוד רוחו כיד הקוסם כא מחכה וניים להיקם הקב"ה שומרים וכלתם עלחמות וממילם
חללים - ד"א הן עבם כלביא יקום וגומר - כחגומו: ודם תללים ישתה - (במ"ר) כתכא שאין משהות עד שיפול מלכי חדין
יחללים ויכדו הוא עמהם שאמר (יהושע יג) ואת בלעם כן בעור הקוסם הרגו בני ישראל כחרב על מלליהם: (כה) גם קב לא
תקבנו - גם דאשן מוסף עלגם השל וגם שני עלגם האשן וכן (מלכים א וג) גם ליגם לך לא יהיה וכן (דברים לב) גם כחורגם
בעולה: דקבורו לי - חיה לטין מוח כמוקבנו אל לטון עתיד אולי יישר בעיניו ויתקבוליו שם מלד"רם כלעו (טו):
(כח) ראש הסעור - קוסם דים בלק ודחה סין עתידין ללקות על דיופינר ולא היה ינד במה אמר מה הקללה תחול עליהם משם
וכן כלתחמים בטוכבים רואים ואין יודעים מה רואים: (א) וירא בלעם כי טובונו: אמר איני נקין לכדוק בהקב"ה כי לא יתקן
לקלם